

A munkavállalóként foglalkoztatott nemzetközi tehergépkocsi-vezetők munkáltatója az a fuvarozási vállalkozás, amely tényleges utasítási jogot gyakorol e tehergépkocsi-vezetők felett, viseli bérköltségeiket és a tehergépkocsi-vezetők elbocsátására vonatkozó tényleges jogkörrel rendelkezik

A 2020. július 16-án kihirdetett AFMB és társai ítéletében (C-610/18) a Bíróság nagytanácsa úgy ítélte meg, hogy valamely nemzetközi tehergépkocsi-vezetőnek az 1408/71 rendelet¹ és a 883/2004 rendelet² értelmében vett munkáltatója az a vállalkozás, amely tényleges utasítási jogot gyakorol e tehergépkocsi-vezető felett, ténylegesen viseli a megfelelő bérköltségeket és a tehergépkocsi-vezető elbocsátására vonatkozó tényleges jogkörrel rendelkezik, nem pedig az a vállalkozás, amellyel ez a tehergépkocsi-vezető munkaszerződést kötött, és amely e szerződésben hivatalosan úgy került megjelölésre, mint a tehergépkocsi-vezető munkáltatója.

Az alapeljárásban a Cipruson székhellyel rendelkező AFMB Ltd társaság Hollandiában székhellyel rendelkező fuvarozási vállalkozásokkal olyan megállapodásokat kötött, amelyek értelmében az AFMB díj fizetése ellenében kötelezettséget vállalt arra, hogy az említett vállalkozások nevében és kockázatára irányítja e vállalkozások nehézgépjárműveit. Az említett társaság a Hollandiában lakóhellyel rendelkező nemzetközi tehergépkocsi-vezetőkkel munkaszerződéseket is kötött, amelyek értelmében ezt a társaságot jelölték meg munkáltatójukként. Az érintett tehergépkocsi-vezetők a fuvarozási vállalkozások javára két vagy több tagállamban, sőt az Európai Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) egy vagy több államában is végezték tevékenységüket.

Az AFMB és a tehergépkocsi-vezetők vitatták a Raad van bestuur van de Sociale verzekeringsbank (a társadalombiztosítási intézet igazgatósága, Hollandia) (a továbbiakban: SvB) határozatait, amelyek értelmében a holland szociális biztonsági jogszabályokat nyilvánították e tehergépkocsi-vezetőkre alkalmazandóvá. Az SvB szerint ugyanis kizárólag a Hollandiában székhellyel rendelkező fuvarozási vállalkozásokat kell e tehergépkocsi-vezetők munkáltatóinak tekinteni, ezért a holland jogszabályok alkalmazandók, miközben az AFMB és a tehergépkocsi-vezetők arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az AFMB-t kell munkáltatónak minősíteni, és mivel a székhelye Cipruson található, a ciprusi jog alkalmazandó.

Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság, hangsúlyozva e kérdésnek az alkalmazandó nemzeti szociális biztonsági jogszabályok meghatározása szempontjából való döntő jelentőségét, pontosításokat kért a Bíróságtól azzal kapcsolatban, hogy a fuvarozási vállalkozásokat vagy pedig az AFMB-t kell-e az érintett tehergépkocsi-vezetők „munkáltatójának”

¹ A 2004. március 31-i 631/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2004. L 100., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 10. o.) módosított, az 1996. december 2-i 118/97/EK tanácsi rendelettel (HL 1997. L 28., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 3. kötet, 3. o.) módosított és naprakésszé tett, a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendelet (HL 1971. L 149., 2. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 35. o.), és különösen a 14. cikke (2) bekezdésének a) pontja (a továbbiakban: 1408/71 rendelet).

² A 2012. május 22-i 465/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2012. L 149., 4. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.), és különösen a 13. cikke (1) bekezdésének b) pontja (a továbbiakban: 883/2004 rendelet).

tekinteni. Az 1408/71 rendelet és a 883/2004 rendelet értelmében ugyanis a szóban forgó tehergépkocsi-vezetőkhez hasonló olyan személyek, akik anélkül végeznek két vagy több tagállamban munkavállalóként tevékenységet, hogy elsődlegesen annak a tagállamnak a területén alkalmazzák őket, amelyben lakóhellyel rendelkeznek, azon tagállam szociális biztonsági jogszabályainak a hatálya alá tartoznak, amelyben a munkáltató bejegyzett székhelye vagy üzletviteli helye található.

A Bíróság mindenekelőtt megjegyezte, hogy az 1408/71 rendelet és a 883/2004 rendelet a „munkáltató” és a „személyzet” fogalma jelentésének meghatározásához a nemzeti jogszabályokra vagy gyakorlatokra egyáltalán nem utal. Következésképpen e fogalmakat önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve nemcsak azok szövegét, hanem a releváns rendelkezések kontextusát és a szóban forgó szabályozás által követett célt is.

Az alkalmazott kifejezéseket és a kontextust illetően a Bíróság egyrészt rámutatott arra, hogy a „munkáltató” és a „személyzet” közötti kapcsolat a köztük lévő alárendeltségi viszony fennállását feltételezi. Másrészt hangsúlyozta, hogy figyelembe kell venni azt az objektív helyzetet, amelyben az érintett munkavállaló található, valamint alkalmazásának összes körülményét. E tekintetben ugyan a munkaszerződés megkötése utalhat az alárendeltségi viszony fennállására, ebből a körülményből önmagában nem lehet döntően az ilyen viszony fennállására következtetni. Ugyanis nemcsak a munkaszerződésben hivatalosan szereplő információkat kell figyelembe venni, hanem ezen kívül azt is, hogy a gyakorlatban hogyan teljesítették a mind a munkavállalóra, mind pedig a kérdéses vállalkozásra háruló kötelezettségeket. Így a szerződéses iratok szövegétől függetlenül kell azonosítani azt a jogalanyt, amely tényleges utasítási jogot gyakorol a munkavállaló felett, valójában viseli a megfelelő bérköltségeket, és e munkavállaló elbocsátására vonatkozó tényleges jogkörrel rendelkezik.

A Bíróság szerint az olyan értelmezés, amely kizárólag formális megfontolásokon alapul, mint a munkaszerződés megkötése, lehetővé tenné a vállalkozások számára annak a helynek az áthelyezését, amelyet az alkalmazandó nemzeti szociális biztonsági jogszabályok meghatározása szempontjából relevánsnak kell tekinteni, anélkül hogy az ilyen áthelyezés valójában a munkavállalók szabad mozgására vonatkozó jog hatékony gyakorlásának garantálására irányuló, az 1408/71 rendelettel és a 883/2004 rendelettel követett célkitűzésbe illeszkedne. Miután a Bíróság megállapítja, hogy az e rendeletekkel létrehozott rendszer célja kétségtől kizárólag a nemzeti szociális biztonsági jogszabályok koordinációjának elősegítése, úgy ítéli meg ugyanakkor, hogy fennáll a kockázata annak, hogy az e rendeletek által követett célkitűzés veszélybe kerül, ha az érintett fogalmak így figyelembe vett értelmezése megkönnyíti a vállalkozások számára annak a lehetőségét, hogy pusztán mesterséges ügyletekkel élve az uniós szabályozást kizárólag arra használják, hogy a nemzeti rendszerek közötti különbségekből hasznot húzzanak.

A jelen esetben a Bíróság megállapította, hogy a tehergépkocsi-vezetők a szóban forgó időszakokban valószínűleg a fuvarozási vállalkozások személyzetéhez tartoztak és e vállalkozások a munkáltatóiknak minősültek, ezért úgy tűnik, hogy a holland szociális biztonsági jogszabályok alkalmazandók tekintetükben, aminek a vizsgálata ugyanakkor a kérdést előterjesztő bíróság feladata. Ezeket a tehergépkocsi-vezetőket ugyanis a munkaszerződések AFMB-vel való megkötése előtt maguk a fuvarozási vállalkozások választották ki, és tevékenységüket az említett szerződések megkötését követően e vállalkozások nevében és kockázatára végezték. Továbbá munkabéreik tényleges terhet az AFMB részére fizetett díj révén a fuvarozási vállalkozások vállalták. Végezetül úgy tűnik, hogy a fuvarozási vállalkozások az elbocsátás tényleges jogkörével rendelkeztek, és a tehergépkocsi-vezetők egy része már a munkaszerződések AFMB-vel való megkötése előtt e vállalkozások munkavállalója volt.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106